

Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 26. april 2006

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af kontanthjælpsloftet, af den nedsatte ydelse til ægtefæller på kontanthjælp og af den nedsatte ydelse til unge under 25 år

[af Jørgen Arbo-Bæhr (EL) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 11. oktober 2005 og var til 1. behandling den 15. december 2005. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, DF, KF og RV) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget finder ikke at kontanthjælpsloftet virker. Den oprindelige hensigt med kontanthjælpsloftet var, at det skal kunne betale sig at arbejde, og at et loft over kontanthjælpen ville få flere kontanthjælpsmodtagere til at søge og finde arbejde. Det er ikke lykkedes – tværtimod.

SFI's analyse af kontanthjælpsloftet og udmeldingerne fra Rådet for Socialt Udsatte er entydige: Kontanthjælpsloftet får ikke ledige til at finde arbejde. Det gør dem blot fattigere – fattigere i en grad, hvor de fravælger at gå til tandlæge, købe sko, betale gæld.

Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre var i sin tid med til at indføre loftet over kontanthjælpen, ikke fordi partierne var overbeviste om, at det var den helt rigtige medicin, men fordi der allerede var – og ville være – et flertal, der ville indføre loftet, valgte partierne at acceptere kontanthjælpsloftet som en del af den samlede forligspakke »Flere I Arbejde«.

Imidlertid bør vi som politikere også være klar til at tage konsekvenserne af den lovgivning som vi gennemfører, og i dag må vi ærligt konstatere, at kontanthjælpsloftet ikke har virket – tværtimod.

Det bringer ikke kontanthjælpsmodtagere i arbejde. Kontanthjælpsloftet virker ikke – det skaber blot flere fattige.

Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre har kæmpet indædt i efterårets forhandlinger med regeringen og Dansk Folkeparti for at få dem til at erkende kontanthjælpsloftets utilstrækkelighed og arbejdet for at få forligspartierne bag »Flere i Arbejde« til at afskaffe kontanthjælpsloftet. Det er desværre ikke lykkedes!

Beslutningsforslaget handler ud over kontanthjælpsloftet også om ungeindsatsen og den særlige kontanthjælp for unge under 25, der svarer til SU for de unge, der studerer. Her er der tale om en indsats, som rent faktisk virker. Efter at ungeindsatsen blev gennemført, kan man konstatere, at Danmark har udmærket sig ved at have en af de laveste ungdomsarbejdsløshedsprocenter i Europa. I modsætning til reglerne om kontanthjælpsloftet er der med ungeindsatsen tale om, at det er unge, som er klar til enten uddannelse eller job, og hvor den særlige ydelse, som er på niveau med SU'en, har animeret de unge til at gå i gang med uddannelse eller at finde job. Der findes dog utilsigtede sider af ungeydelsen, som vi bør gøre op med. Det handler bl.a. om unge sindslidende og andre unge, der ikke er i stand til at klare en uddannelse eller et job. For disse unge er ungeydelsen urimelig. Vi bør sikre disse unge ro om deres behandling og i deres privatliv. Derfor har Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten fremsat beslutningsforslag nr. B 116 om en særlig tillæggydelse for netop denne gruppe særlig udsatte unge.

Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre kan trods stor sympati for dele af forslaget, ikke stemme for Enhedslistens beslutningsforslag. For det første er partierne ikke enige i den generelle afvisning af ungeydelsen. For det andet er vi bundet af et forlig med regeringen om kontanthjælpsloftet – et forlig som Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre naturligvis ikke kan bryde, selv om vi gerne så store ændringer og forbedringer.

Endelig – og for det tredje – konstaterer Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, at der desværre ikke er et flertal imod kontanthjælpsloftet, også selv om Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre stemte for dette forslag. Der vil fortsat være et flertal i folketinget bestående af Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, der vil fastholde loftet over kontanthjælpen.

Et *mindretal* i udvalget (SF og EL) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Enhedslistens medlem af udvalget bemærker, at baggrunden for forslaget om at fjerne kontanthjælpsloftet, fjerne den nedsatte ydelse til ægtefæller på kontanthjælp og fjerne den nedsatte kontanthjælp til unge under 25 år skal ses i den dokumentation, der foreligger vedrørende den øgede fattigdom i Danmark. De dårligst stillede 10 pct. oplever i disse år en reallønsnedgang, og uligheden i det danske samfund er stigende.

30.500 børn lever i familier, der rammes af kontanthjælpsloftet, psykisk syge rammes af de nedsatte ydelser – og nok så vigtigt: Undersøgelsen fra SFI viser, at kontanthjælpsloftet ikke har bragt flere i arbejde.

Den eksisterende lovgivning virker kort sagt ikke. Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, der i sin tid støttede indførelsen af loftet, er i dag nået til den erkendelse, at loftet ikke virker efter hensigten, og at det bør afskaffes. Så vidt så godt.

Socialdemokratiet kan imidlertid ikke støtte beslutningsforslaget med henvisning til, at man støtter ungeindsatsen, som man hævder har bragt de unge i uddannelse eller arbejde. Socialdemokratiets andet argument er, at Dansk Folkeparti alligevel vil sikre regeringen mod at forslaget om at fjerne kontanthjælpsloftet bliver vedtaget. Med den argumentation kan Socialdemokratiet jo stemme imod et hvilket som helst forslag, der sigter mod at mindske fattigdommen og uligheden, på trods af alle de løfter partiet udsteder ved højtidelige lejligheder.

Heller ikke Det Radikale Venstre vil støtte beslutningsforslaget. Ganske vist erkender også dette parti, at kontanthjælpsloftet ikke virker, og at det har øget fattigdommen for masser af mennesker og skabt social nød. Figenbladet for Det Radikale Venstre er ligesom for Socialdemokratiet den »ungeindsats«, som SR-regeringen gennemførte, der angiveligt skulle have fjernet ungdomsarbejdsløsheden. Nej, højkonjunktoren i 90'erne fjernede ungdomsarbejdsløsheden, ikke den nedsatte kontanthjælp til unge under 25.

Under førstebehandlingen af beslutningsforslaget var Dansk Folkepartis eneste undskyldning for ikke at støtte fjernelsen af kontanthjælpsloftet, at partiet vil have flere undersøgelser, mens regeringspartierne »mantra« var, at det skal kunne betale sig at arbejde.

Det Radikale Venstre nævnte i debatten i Folketingssalen, at partiet ønskede at løfte ca. 60.000 mennesker ud af kontanthjælpsloftet. Regeringspartierne havde i dagene op til debatten erkendt, at psykisk syge blev urimelig hårdt ramt af loftet. Alligevel må Enhedslisten konstatere, at trods alle de pæne ord er den reelle vilje til at lette byrderne for nogle af de svagest stillede medborgere meget begrænset. Regeringen har oven i købet efterfølgende i sit såkaldte velfærdsudspil lagt op til yderlige angreb på kontanthjælpsmodtagere.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Charlotte Antonsen (V) Erling Bonnesen (V) fmd. Tina Nedergaard (V) Marion Pedersen (V)
Jens Vibjerg (V) Bent Bøgsted (DF) Colette L. Brix (DF) Jakob Axel Nielsen (KF)
Tom Behnke (KF) Thomas Adelskov (S) Kirsten Brosbøl (S) Jytte Andersen (S)
Anne-Marie Meldgaard (S) Lone Møller (S) Elisabeth Geday (RV) Ole Sohn (SF)
Jørgen Arbo-Bæhr (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende B 7**Bilagsnr. Titel**

1 1. udkast til betænkning